

Zvonimir ŠEPAROVÍČ

HRVATSKA ŽRTVA I HAŠKI SUDOVI

Rat će biti završen tek onda kada bude postignuta pravda, kada se žrtve Domovinskog rata identificiraju, kada se za sve nestale i prisilno odvedene otkrije kakva im je bila sudbina, kada se mrtve pokopa u dostojanstvu, kada se sazna istina o njihovom stradanju i kada pravda bude zadovoljena. Današnji svijet ima načina da se pravda zadovolji da se ostvari načelo pravednosti, za to su utemeljena tri suda. Sva tri suda stoje u nekom odnosu, sa nama, sa Hrvatskom i sa hrvatskom žrtvom. Mi ćemo ih ovdje prikazati u njihovim temeljnim funkcijama, u njihovom nastanku i današnjem djelovanju s posebnim obzirom na hrvatske žrtve za koje je simbol Vukovar.

Hrvatsko se žrtvoslovno društvo od svog početka bavi Vukovarom, ali i svim drugim žrtvama Hrvatske. Tome su služila i tri hrvatska kongresa, tri kongresa Hrvatskog žrtvoslovnog društva na kojima su znanstvenici ali i stradalnici i preživjeli govorili i svjedočili. Poslije svakog kongresa objavljeni su Zbornici radova: *Hrvatski žrtvoslov*, Zbornik radova Prvog hrvatskog žrtvoslovnog kongresa, Zagreb 1998., *Da se ne zaboravi*, Zbornik radova Drugog hrvatskog žrtvoslovnog kongresa održanog u Vukovaru 2001. i *O žrtvama je riječ* Zbornik radova Trećeg hrvatskog žrtvoslovnog kongresa, Zagreb, 2004. U pripremi je četvrti Hrvatski žrtvoslovni kongres, kojeg ćemo održati u lipnju 2007. godine, ali ćemo završnu sjednicu održati u Škabrnji da bismo se poklonili uspomeni na drugu veliku hrvatsku žrtvu. Zato je i ova rasprava u Vukovaru, koju još jednom organizira Institut Ivo Pilar, važna pojava i izuzetan događaj. Ovdje mi nastavljamo istraživati istinu o našim mrtvim i nestalim. Treba odmah ovdje uvodno reći i naglasiti da na žalost pravda za Vukovar još nije ostvarena.

U Haagu djeluju tri međunarodna suda, sva tri od velike važnosti za Hrvatsku i to:

1. MEĐUNARODNI SUD PRAVDE
The International Court of Justice (ICJ)
2. MEĐUNARODNI KAZNENI SUD ZA
ZLOČINE NA PODRUČJU BIVŠE JUGOSLAVIJE
*The International Criminal Tribunal for the former
Yugoslavia (ICTY)*
3. MEĐUNARODNI KAZNENI SUD
The International Criminal Court (ICC)

Zajedničko im je: 1. sva tri su međunarodni sudovi, 2. utemeljeni su od Ujedinjenih naroda, 3. primjenjuju norme međunarodnog prava i 4. sjedište im je u Haagu.

Ovi se sudovi međutim značajno i razlikuju. Razlike su u njihovoj nadležnosti, svrsi, organizaciji i sastavu. Nastali su u različita vremena sa različitim povodom i naravno sa specifičnim zadacima. Prikazat ćemo svaki od ovih sudova ukratko, a na kraju ćemo izvesti zaključke.

Prvi dio

Međunarodni sud pravde (ICJ)

Međunarodni sud pravde je glavno sudsko tijelo Ujedinjenih naroda. Ima zadatak i ovlaštenje da sudi državama. On je sud za sporove među državama s mandatom Ujedinjenih naroda.

Preteča ovoga suda bio je *Stalni sud međunarodne pravde* kojega je utemeljilo Društvo (Liga) naroda, na temelju članka 14. još 1920. godine. Djelovao je u Haagu od 1922. do početka Drugog svjetskog rata. Donio je trideset jednu presudu i dvadeset sedam savjetodavnih mišljenja. Kao ni Liga naroda, ni njegov Međunarodni sud nisu odigrali značajniju ulogu. U prvom redu nisu uspjeli zaustaviti ratove kao što je bio onaj u Abesiniji, a posebno ne Drugi svjetski rat.

Međunarodni sud pravde predviđen je Poveljom Ujedinjenih naroda iz 1945. godine. Njegov Statut sastavni je dio Povelje UN-a. Stranke Statuta su sve članice UN-a. Ima petnaest sudaca koje se biraju na devet godina. Uz visoke stručne i moralne kvalifikacije ti su suci zaštićeni u svojoj nezavisnosti i ne mogu biti smijenjeni. Oni uživaju diplomatske povlastice. Biraju ih usporedno Opća skupština i Vijeće sigurnosti. Svaka stranka država ima pravo

imenovati za spor koji se vodi protiv nje ili na njenu inicijativu jednog svog nacionalnog suca (*Ad hoc suca*). Bitno je naglasiti da taj sud ima u nadležnosti rješavati sporove među državama članicama UN-a presudom a ovlašteno je i dati takozvana savjetodavna mišljenja. ICJ sudi na temelju: 1. međunarodnih ugovora, 2. međunarodnog običajnog prava i 3. općih pravnih načela priznatih od civiliziranih naroda. Kao pomoćno sredstvo sud može koristiti sudske presude i naučavanja najpoznatijih znanstvenika.

Međunarodni sud pravde i Hrvatska

Još 1994. godine predlagao sam predsjedniku Tuđmanu, tada samo kao predsjednik jedne nevladine udruge podizanje tužbe protiv Jugoslavije. Prije toga sam već podigao bio tužbu (*Actio popularis*) protiv Slobodana Miloševića. Tu tužbu je potpisao i direktor Instituta za Ujedinjene narode iz Amsterdama, a potpisalo ih je i više bošnjačkih udruga iz Sarajeva. Kada sam predsjedniku Tuđmanu 1994. godine predložio da tužimo Jugoslaviju i Miloševića zbog genocida, odgovorio mi je “mi ne možemo ustati s tužbom, protiv onih s kojima svijet pregovara”. To je tada s njegovog stajališta kao šefa države možda bilo i opravdano, jer još se nije bio dogodio Dayton, a rat se još vodio na sve strane. Ipak pet godina kasnije kada sam na Vijeću za nacionalnu sigurnost (VONS), tada kao ministar pravosuđa Vlade Republike Hrvatske u rano ljeto 1999. ponovio svoj prijedlog predsjednik Tuđman je pažljivo saslušao i donesena je odluka da se pokreće postupak protiv Jugoslavije. Jedini koji se tomu usprotivio bio je Mate Granić, ministar vanjskih poslova, koji je tvrdio, da ćemo na taj način “dovesti u pitanje normalizaciju odnosa s Beogradom, na čemu smo radili nekoliko godina!” Srećom Granić je ostao u manjini i tako sam u provedbi odluke Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske 14. rujna 1999. godine podnio u Haagu tužbu protiv Jugoslavije (Srbije i Crne Gore), zbog zločina genocida i agresije na Republiku Hrvatsku. Zatražili smo i plaćanje ratne štete u visini od više od 330 milijardi US dolara. Tužbu sam predao Predsjedniku suda u Haagu, a bili su nazočni i predstavnici Jugoslavije.

Bio je to zvjezdani trenutak moje političke i pravne karijere, ali nažalost tužba, nije bila shvaćena kako treba. Tako je Večernji list dan poslije, 15. rujna 1999. godine preko cijele stranice objavio naslov “Sada će Jugoslavija tužiti Hrvatsku“. Dakle, za novinara nije bila vijest da smo mi tužili već da bismo sada mogli biti tuženi. A to

nije uopće bitno. Pravo na protutužbu (retorzija) je moguće, ali se i mora reći da je nebitno jer mi smo imali moralno pravo na tu tužbu. Na žalost tri mjeseca kasnije 3.1.2000. godine došla je na vlast Koalicija koja je odmah započela sa problematiziranjem tužbe. Mi smo imali rok za podnošenje takozvanog "memorijala" od 6 mjeseci koji je dakle isticao 14. ožujka 2000. godine, ali tada više nije bilo dobre volje nove Granić-Raćanove vlasti da se nastavi s tužbom.

Pred Međunarodnim sudom pravde Bosna i Hercegovina je tužila Jugoslaviju prije nas. Njihov postupak je tekao brže i konačno su 26. veljače 2007. presudom Međunarodnog suda pravde u tom postupku Srbija i Crna Gora lišene odgovornosti i krivnje za počinjeni genocid u Bosni i Hercegovini. Ta je presuda nepravedna i ona je dala povoda onima koji su ustali protiv naše tužbe da sada počnu otvoreno tražiti da se tužbu povuče. Ustao sam protiv toga iz više razloga. U samoj presudi o kojoj je riječ ima i pozitivnih naznaka prije svega po prvi puta nakon 59 godina od donošenja Konvencije o genocidu jedna je zemlja osuđena za genocid: Srbija je ipak osuđena zbog nesprečavanja genocida i zbog neizručivanja zločinaca Haagu. A ujedno je i naložena dužnost simbolične naknade štete. Takozvana Republika Srpska je proglašena krivom jer je nastala na genocidu i kao takva ne bi smjela opstati. Što se tiče ratne štete može se spomenuti da ni Židovi nisu dobili ratne reparacije na suđenju u Nürnbergu 1946. ali su zato kasnije bogato naplatili svoj Holokaust. Jedan od uzroka što tužba BiH nije uspjela je i taj što su Bošnjaci u svojoj tužbi izostavili zločine nad Hrvatima izvršene od Srba u BiH, jer da su to naveli pojačali bi argument da se genocid dogodio na cijelom teritoriju BiH i to protiv oba konstitutivna naroda tj. nad Bošnjacima i Hrvatima.

Hrvatska mora ustrajati na tužbi protiv Srbije i Crne Gore jer mi nismo bez izgleda. I to iz dva razloga:

1. jer se nad Hrvatskom zaista dogodio zločin genocida (Vukovar, Voćin, Škabrnja), jer je izvršeno etničko čišćenje Baranje, istočne Slavonije, Banovine, Like i sjeverne Dalmacije, jer su Srbija i Crna Gora razarali Dubrovnik, grad pod zaštitom UNESCO-a, jer su odvođeni ljudi u zarobljeničke koncentracijske logore u kojima je ubijeno 300 Hrvata, a 500 ih je nestalo, jer se dogodio i kulturocid: razarane su crkve, bolnice, škole i kulturni spomenici.
2. jer smo u međuvremenu saznali da je glavna tužiteljica Haškog tribunala Carla Del Ponte sklopila nagodbu i davala ustupke Srbiji čime je prikrivena istina da je vojno-politički vrh SRJ i Srbije vodio rat u Hrvatskoj i

BiH. Ti prikriveni dokazi sada će biti dostupni i Međunarodnom sudu pravde u Haagu i oni mogu promijeniti raniju presudu na tužbu BiH, a sigurno mogu i moraju pojačati našu tužbu, tužbu Hrvatske protiv Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) jer je sada bjelodano jasno da je Jugoslavija, da je vojno vodstvo JNA vodilo rat najprije protiv Hrvatske, razarajući i ubijajući Vukovar, Škabrnju i Dubrovnik, a onda i rat protiv BiH koji završava sa Srebrenicom i tamo ubijenih 7000 Bošnjaka.

Možemo zaključiti da je Međunarodni sud pravde u Haagu donio pogrešnu presudu, ali nadamo se da ćemo ih uvjeriti da moraju osuditi Srbiju i Crnu Goru za izvršene zločine u Hrvatskoj i BiH.

Drugi dio

Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju (ICTY)

Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) je specijalni sud (*Ad hoc*) stvoren Rezolucijom 827 Vijeća sigurnosti od 25. svibnja 1993., prema Glavi VII. Povelje UN-a donesen je Statut MKS i pravila o postupku i dokazima. Zadatak je suda da dovede osobe odgovorne za kršenje međunarodnog humanitarnog prava pred lice pravde; da osigura pravdu žrtava; da obeshrabri daljnje činjene zločina i da spriječi daljnji sukob i da potiče pomirenje na području bivše Jugoslavije. Sud ima nadležnost za teške povrede Ženevskih konvencija, za kršenje zakona i običaja ratovanja, za genocid i zločine protiv čovječnosti, ali nije nadležan, na žalost, za suđenje za agresivni rat. Već u tome je započelo krivotvorenje onoga što se na ovim prostorima događalo. Taj sud ima nadležnost suditi za počinjena kaznena djela od 1991. godine i time je njegova vremenska nadležnost otvorena. Sud je nadležan suditi samo privatnim osobama, a ne organizacijama, političkim strankama, administrativnim jedinicama ili drugim pravnim subjektima. MKSJ i domaće pravosuđe imaju istovremenu nadležnost nad teškim kršenjima međunarodnog humanitarnog prava počinjenim na području bivše Jugoslavije, međutim MKSJ ima primat nad domaćim sudovima, te može preuzeti domaće istrage u bilo kojoj fazi, ako se pokaže da je to u interesu pravde. Sud ima sudska vijeća koja se sastoje od 16 stalnih sudaca i do devet sudaca za pojedine slučajeve. Sud bira Opća skupština UN-a. Suci su raspoređeni u tri raspravna vijeća i jedno žalbeno vijeće. Glavno tužiteljstvo radi nezavisno od Vijeća sigurnosti i od bilo koje države

ili međunarodne organizacije ili bilo kojih drugih organa MKSJ-a. Ta je odredba Statuta na razne načine grubo dovedena u pitanje. Sud može odrediti pritvor koji nije ograničen u vremenu a može izreći maksimalnu kaznu doživotni zatvor. Kazne se izdržavaju u zemljama koje su potpisale sporazum sa UN-om o prihvatu osoba kojima je MKSJ izrekao kaznu.

Sud je vrlo skupa institucija na koju se troše ogromna sredstva. Godišnji proračun iznosi više od 276 tisuća US dolara. Sud ima 1.144 stalno zaposlenih iz 81 zemlje. Sud ima posebnu službu zaštite žrtava i svjedoka. Na žalost jedan od krucijalnih svjedoka na listi svjedoka optužbe u procesu protiv generala Blaškića bio je sadašnji predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić. O tome će biti vrijedno donijeti pravi sud u budućnosti, ali taj sud o takvom svjedočenju protiv svoje zemlje neće biti pozitivan. Ovaj je sud sporan jer je donesen od političkog tijela, Vijeća sigurnosti, a ne Opće skupštine UN-a i ugovorom zemalja članica. Zato su sporni i međunarodnopravni legitimitet i legalitet. Prema članku 29. Statuta države su dužne surađivati sa sudom i to sve države članice UN-a. Ta dužnost suradnje dovodi ozbiljno u pitanje legitimne interese svake pojedine države. Pokazat će se da je tu suradnju sa sudom tužiteljstvo tumačilo na svoj način, pa je tako glavna tužiteljica Carla Del Ponte priznala Srbiji da ima pravo na zaštitu svojih državnih tajni i da sudu ne pošalju ključne dokaze protiv sebe. To sam ja kao ministar pravosuđa Republike Hrvatske tražio od tadašnje predsjednice suda McDonald što je ona uzela ozbiljno u razmatranje što se vidjelo iz njezine izjave na Općoj skupštini UN-a 8.11.1999. kada je prijavila Hrvatsku zbog nesuradnje, ali je navela da Hrvatska želi da u sporu o nadležnosti odluči sud, te je u tom smislu predložila izmjene Pravila o postupku i dokazivanju koje će biti razmotrene. Mi smo naime tražili i isticali da Haški sud (MKSJ) nije nadležan za oslobodilačke operacije Hrvatske vojske "Bljesak" i "Oluja" jer se radilo o unutarnjem sukobu u kojem Hrvatska posve zakonito i sa znanjem SAD-a i Vijeća Europe, oslobodila svoje okupirane teritorije. U kratkom četverodnevnom vojno-redarstvenom postupku, sa minimalnim brojem žrtava i sa svim obzirima prema pobunjenim Srbima koji su slobodno, u redu, organizirano i unaprijed pripremljeno napustili teritorij Hrvatske.

Na žalost, unatoč dobroj volji predsjednice suda McDonald da iznese ovaj problem na proljetnu sjednicu Suda 2000. godine, mi smo izgubili izbore, 3. siječnja 2000. godine, te je nova koalicija i vlast Mesića i Račana izmijenila našu politiku restriktivne suradnje sa Haškim sudom,

čuvanjem nacionalnih interesa i osporavanjem nadležnosti Haškoga suda nova je vlast odustala od takvog našeg prijedloga i započela politiku takve suradnje sa Haagom u kojoj su tone povjerljivih dokumenata isporučene s Pantovčaka i Banskih dvora. Mi smo u "Bijeloj knjizi" Vlade Republike Hrvatske o suradnji sa Haškim sudom u rujnu 1999. godine jasno istakli da su "Bljesak" i "Oluja" bile legalne oslobodilačke akcije koje ne potpadaju pod nadležnost MKSJ-a iz razloga jer je riječ o vojno-redarstvenim akcijama uspostavljanja reda, koje zbog svoje prirode i kratkoće ne predstavljaju međunarodni oružani sukob.

Mi smo tada dobili podršku od SAD. *Hrvati su pokrenuli ofenzivu (1995) za ponovo uzimanje Krajine, dijela Hrvatske, kojeg su lokalni Srbi proglasili svojim teritorijem. Euroopski i neki američki vojni i obavještajni dužnosnici protivili su se akciji... no ja sam navijao za Hrvate. Isto je činio Helmut Kohl, koji je znao, baš kao i ja, da diplomacija neće uspjeti dok Srbi ne pretrpe ozbiljne gubitke na terenu... Bio je to prvi poraz Srba u četiri godine i on je promijenio i odnos snaga na terenu i psihologiju svih strana... Hrvatska je vojska djelovala kao produžena američka ruka.* (B. CLINTON, *Moj život*, str. 667. i dalje).

Ideja o zločinačkom pothvatu s kojim se služi haško tužiteljstvo protiv hrvatskih generala i cijelog političkog vrha Republike Hrvatske krajnje je dvojbena. Taj je pojam krajnje neodređen i zapravo se osuđuje cjelokupno hrvatsko vodstvo i osporava i samu egzistenciju Hrvatske države.

Haški sud ima nekoliko velikih slabosti. Prvo, on je politički sud, politiziran do krajnosti, što ide na štetu pravednosti. Drugo, utemeljen je za otklanjanje opasnosti za mir i sigurnost, bez ograničenja u vremenu pa se pita što će biti kada nastupi trajan mir koji je sada već na djelu. Treće, taj sud nije nadležan za zločine agresije i time je otpala mogućnost da se sudi srpskom i crnogorskom vodstvu za agresivan rat na suverenu Hrvatsku. Četvrto, sud nema sudsku porotu, a mnogi suci prelaze iz vijeća u vijeće i dolaze u sukob interesa i nesklad jednog pravorijeka u odnosu na pravorijek u drugom slučaju. Peto, Tribunal je imao vrlo skroman učinak. Donio je do sada, u petnaest godina postojanja, samo osam pravomoćnih, i trinaest nepravomoćnih presuda. Šesto, MKSJ je vrlo spor, ima nisku kvalitetu optužnica (optuživali su osobe kojih nema), pokazuje neujednačenost kriterija, i odstupanje od klasičnih instituta kaznenog prava, kao što je individualna odgovornost, zapovjedna odgovornost, i slično. Sedmo, Sud manipulira sa zaštićenim svjedocima, pa je tako kaznio hrvatske novinare Jovića i Margetića za to što su iznosili istinu o

tajnom svjedoku optužbe Stjepanu Mesiću. Osmo, Glavno tužiteljstvo Suda u Haagu doživjelo je neuspjeh jer glavni krivci, šefovi generalštaba JNA Mladić, Kadijević, nisu ni optuženi, Mladić i Karadžić nisu privedeni, a Miloševiću je toliko odužen postupak da nije ni dočekao kraj. Može se reći da je samo druga garnitura Srba optužena i dijelom osuđena. Naprotiv, cijeli hrvatski vrh je optužen i vodeći hrvatski generali su optuženi i nalaze se pred sudom.

Poseban je slučaj Glavne tužiteljice **Carle Del Ponte**. Ona se pokazala kao nestručna, neobjektivna, opasna i krajnje štetna za Hrvatsku. Ona je izbačena 2003. godine iz postupka za Ruandu. Protuzakonito je prikupljala dokaze, kao što je to u slučaju Brijunskih transkripata; u prvoj optužnici protiv Gotovine 2001. bili su optuženi i mrtvaci. Podizala je optužnice bez dokaza, a onda bi otvarala istragu da vidi ima li dokaza za navode iz optužnice; lažno je optužila Vatikan u rujnu 2005. da štiti i skriva generala Gotovinu; tvrdila je u jednom intervjuu da je međunarodna zajednica znala da će Srbi napraviti masakr u Srebrenici; četiri godine je vodila dokazni postupak protiv Miloševića; utrošena su golemo financijska sredstva – potrošeno je 2,5 milijardi US dolara. Ali smrtni grijeh Carle Del Ponte je njezin dogovor sa Srbijom. Zbog cenzuriranih dokumenata tadašnjeg Jugoslavenskog državnog vrha o ulozi JNA i srpskih vojski u ratu u Hrvatskoj i BiH, izazvala je pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu donošenje presude kojom se Srbiju oslobađa od genocida na tužbu BiH. Ja sam poradi toga u ime Hrvatskog žrtvoslovnog društva podnio Vijeću sigurnosti tužbu protiv Carle Del Ponte koju ovdje u cijelosti prenosimo.

VIJEĆU SIGURNOSTI UN-a

Sir Emyr Jones Perry, Britanski veleposlanik
Predsjedavajući Vijeća sigurnosti

ACTIO POPULARIS protiv CARLE DEL PONTE

u ime svih žrtava rata koje su vodili JNA i srpske vojne i paravojne snage optužujemo Carlu Del Ponte što je kao Glavna tužiteljica Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju od 1999. godine, kao visoka dužnosnica UN-a izabrana od Vijeća sigurnosti Ujedinjenih Naroda, u vršenju dužnosti sklapanjem nagodbe (deal) s Goranom Svilanovićem, ministrom vanjskih poslova Jugoslavije, dala suglasnost za zaštitne mjere "razumnog" dijela iz kolekcije jugoslavenskih i srpskih dokumenata i time dala Jugoslaviji (Srbiji i Crnoj Gori) priliku da prikrije dokaze o umiješanosti Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) u ratove u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, o čemu postoje valjani dokazi u nedavnom pisanju New

York Timesa i otvorenom pismu Sir Geoffrey Nice, uglednog britanskog pravnika, tužitelja u postupku protiv Slobodana Miloševića, čime je počinila teška kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti i nanijela nesagledivu štetu narodima zemalja nad kojima je izvršena agresija koju je ona prikrila, i stoga tražimo od Vijeća sigurnosti:

1. *da smjesta razriješi Carlu Del Ponte zbog protuzakornitog nečasnog postupanja s mjesta Glavne tužiteljice Haškog tribunala,*
2. *da najhitnije zatraži skidanje tajnosti s dokumenata koji dokazuju izravnu umiješanost Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) u ratove u bivšoj Jugoslaviji,*
3. *da Vijeće sigurnosti povodom ovog slučaja raspravi o postupcima i radu Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju.*

U Zagrebu, 17. travnja 2007.

*U ime Hrvatskog žrtvoslovnog društva
Predsjednik HŽD-a
Dr. Zvonimir Šeparović i članovi predsjedništva
Jadranka Lučić, tajnica HŽD-a
Domagoj Ante Petrić, publicist, zamjenik ravnatelja
Hrvatske matice iseljenika
Miljenko Romić, akademski slikar,
autor Spomen doma Ovčara
Srećko Cvitanović, predsjednik Glavnog odbora Zdruga
hrvatske obrane "Nikola Šubić Zrinski"*

Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju i Hrvatska

Prvo, jedino pozitivno o radu toga suda jest da su podignute optužnice protiv Miloševića, Šešelja, i "Vukovarske trojke". Drugo, MKSJ je krajnje politiziran prema Hrvatskoj pod snažnim utjecajem Srba, njihove promidžbe koju vodi Savo Štrbac i drugi, i neki krugovi na Zapadu. Treće, izjednačuje agresora i žrtvu. Četvrto, Hrvatskoj se ne priznaje puna suradnja sa tim sudom i traži se od Hrvatske i ono što ne bi tražili od drugih kao što je slučaj odbijanja suradnje pred sudom od strane Francuske. Peto, optuženi su i progoni se hrvatske generale na čelu sa junakom Domovinskog rata generalom Antom Gotovinom kojeg je Hrvatska olako izručila odnosno, omogućila uhićenje vjerujući u lažno obećanje da će na taj način Hrvatska ući u Europsku Uniju. Šesto, Međunarodni kazneni sud posebno zbog optužnica koje je podiglo tužiteljstvo postalo je opasno sredstvo za neutemeljenu tezu da je Hrvatska nastala na zločinu. Sedmo, prikrivanjem podataka o umi-

ješanosti Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) u ratove u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini o čemu postoje valjani dokazi, Carla Del Ponte izvršila je zlouporabu položaja i ovlasti i nanijela nesagledivu štetu narodima zemalja nad kojima je izvršena srpska agresija, koju je ona prikrila. Kada sam kao ministar vanjskih poslova, poslije Vukovara i Škabrnje upozoravao svijet da je nad nama izvršena agresija, i da se vrši zločin genocida, predlagao sam uspostavljanje jednog objektivnog suda, međunarodnog po karakteru i visoko moralnog po svojoj usmjerenosti. Nisam vjerovao ni ja, ni tadašnji hrvatski Predsjednik ni hrvatska Vlada da će biti stvoren ovakav sud sa ovakvim slabostima u koncepciji i izvedbi. On je postao prava noćna mora za našu slobodnu i suverenu Republiku Hrvatsku.

TREĆI DIO

Stalni Međunarodni kazneni sud (ICC)

Države stranke ovoga Statuta,

Potvrđujući da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice kao cjeline ne smiju ostati nekažnjena te da se učinkovit kazneni progon njihovih počinitelja mora osigurati putem mjera na nacionalnoj razini i putem jačanja međunarodne suradnje, odlučne stati na kraj nekažnjivosti počinitelja tih kaznenih djela i tako pridonijeti njihovom sprečavanju suglasile su se kako slijedi:

Ovime se utemeljuje Međunarodni kazneni sud.

*Preambula Rimskog statuta
Stupio na snagu 1. srpnja 2002.*

Međunarodni kazneni sud nastao je nakon dugih priprema 17. srpnja 1998. na diplomatskoj konferenciji u Rimu. Četiri su kategorije međunarodnih zločina kojima se bavi ovaj sud: 1. genocid, 2. zločin protiv čovječnosti, 3. ratni zločini i 4. zločin agresije.

Stav prema nacionalnom kaznenom pravosuđu je slijedeći: Nacionalno kazneno pravosuđe ima prioritet. Drugo, nacionalna prednost prestaje kad nadležno nacionalno pravosuđe "Ne želi ili nije u stanju propisno provesti kazneni progon. Treće, sudovi imaju dužnost surađivati s MKS-om. Sud djeluje na temelju načela zakonitosti uz osobnu kaznenu odgovornost. Kazne su zatvor, novčana kazna i konfiskacija imovine.

Stalni Međunarodni sud i Hrvatska

Hrvatska je ratificirala Statut MKS-a. Hrvatska nije (do sada) prihvatila pritisak SAD-a o neizručivanju državljana SAD-a stranom sudu. Hrvatska, na žalost, ne može preći sa svojim slučajevima na taj sud jer u odnosu na nas i druge zemlje bivše Jugoslavije ostaje isključiva nadležnost specijaliziranog (*Ad hoc*) suda MKSJ.

Zaključci

Prvo, Republika Hrvatska mora ustrajati na tužbi protiv Srbije i Crne Gore pred Međunarodnim sudom pravde.

Drugo, Republika Hrvatska mora energično odbiti sve manipulacije Haškog tribunala kojim se ugrožava nacionalne interese pa i opstojnost Hrvatske.

Treće, Republika Hrvatska će kao članica UN-a učiniti sve da se ostvare ciljevi stalnog Međunarodnog kaznenog suda.

Literatura

BASSIOUNI, S., *Universal Jurisdiction for International Crimes*, Virginia JILA, 2001, 42

BIJELA KNJIGA/WHITE PAPERS, o suradnji s Međunarodnim sudom za bivšu Jugoslaviju, Zagreb, rujan 1999.

CASSESE, A., *International Criminal Law*, Oxford, 2003.

CLINTON, B., *Moj život*, Zagreb, 2004.

PAVKOVIĆ, M., *Razgovori s Josipom Pečarićem*, Koprivnica, 2006.

ŠEPAROVIĆ, Z., *Viktimologija – Studije o žrtvama*, Informator, Zagreb, III izdanje, 1998.

ŠEPAROVIĆ, Z., *International Terrorism: Large-Scale Victimization*, u: Ewald-Turković, *Large-Scale Victimization*, IOS Press, Amsterdam et al. 2006.